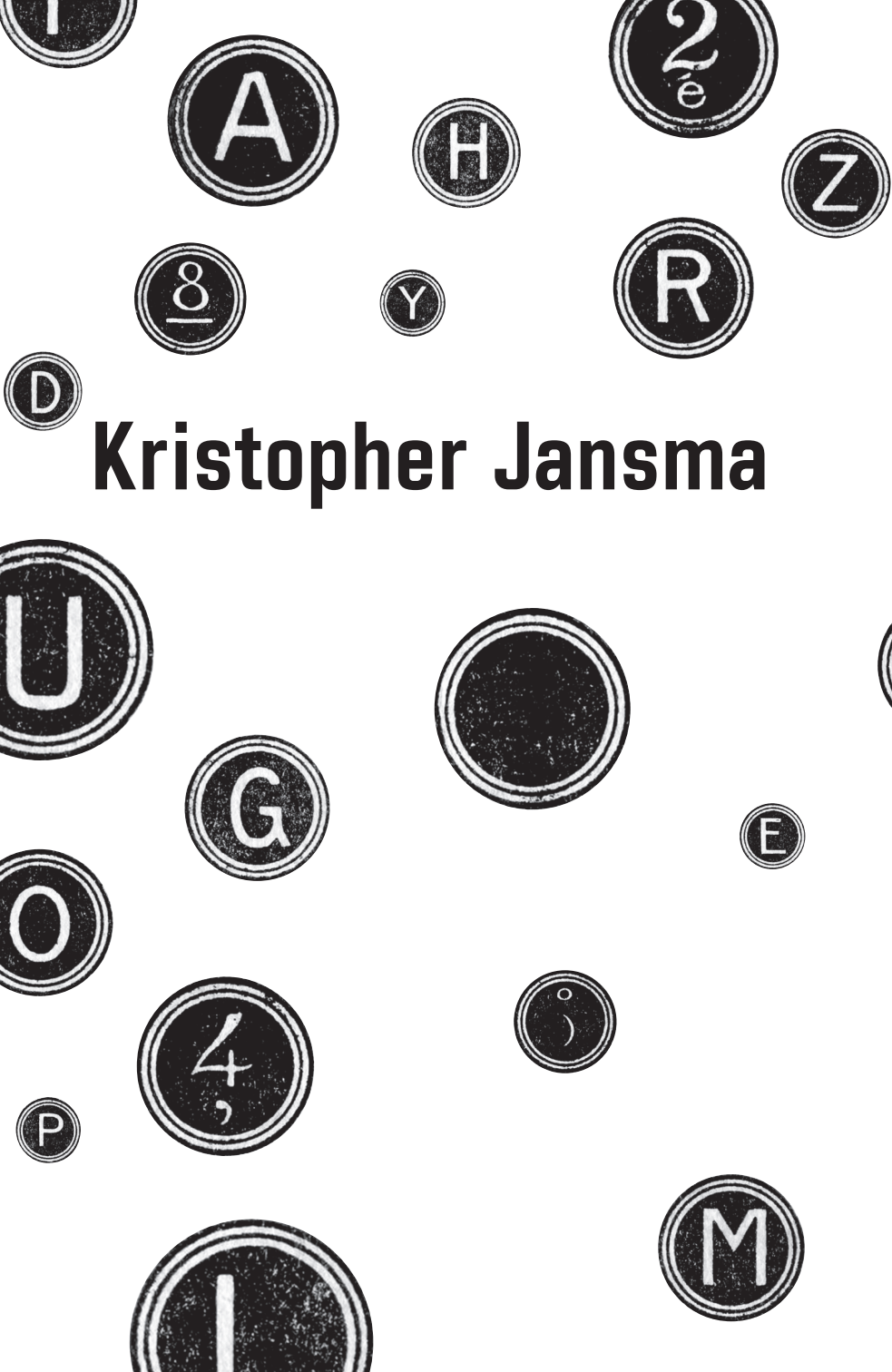

**NEMĚNNOST
LEOPARDÍCH
SKVRN**

paseka

KRISTOPHER JANSMA

Kristopher Jansma

**NEMĚNNOST
LEOPARDÍCH
& à SKVRN**

Nakladatelství Paseka
Praha – Litomyšl

PŘELOŽILA VERONIKA VOLHEJNOVÁ

THE UNCHANGEABLE SPOTS OF LEOPARDS

Copyright © Kristopher Jansma, 2013

All rights reserved.

Translation © Veronika Volhejnová, 2014

ISBN 978-80-7432-429-1 (váz.)

ISBN 978-80-7432-541-0 (epub)

ISBN 978-80-7432-543-4 (mobi)

ISBN 978-80-7432-542-7 (pdf)

Pro Leah

Všechny dobré knihy jsou si podobné v tom, že jsou
pravdivější, než kdyby se skutečně odehrály...

ERNEST HEMINGWAY

Pravda, stejně jako zlato, se získává nikoli růstem,
ale vymýváním všeho, co zlatem není.

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

Obsah

Poznámka autora --- 13

Co se ztratilo

- 1 Debutantka --- 23
- 2 Pinkerton a McGann --- 42
- 3 Neměnnost leopardích skvrn --- 70
- 4 Anton a já --- 87
- 5 Zášť a zoufalství ve Velkém kaňonu --- 111

Co se našlo

- 6 Plagiátor v Dubaji --- 131
- 7 Outis --- 151
- 8 Dvojník --- 174
- 9 Spisovatelská kolonie --- 202
- 10 Dáma! --- 220
- Terminus --- 255

Poděkování --- 262

Pokud se domníváte, že jste autorem této knihy,
kontaktujte prosím co nejdříve nakladatelství
Haslett & Grouse v New Yorku.

Poznámka autora

Pravda je krásná, o tom není pochyb. Stejně jako lži.

RALPH WALDO EMERSON

Ztratil jsem každou knihu, kterou jsem kdy napsal. O tu první jsem přišel právě tady na terminálu B, kde jsem se před osma-dvaceti lety stal spisovatelem, po vyučování a o svátcích, když jsem tu čekal, až matka přestane rozdávat pražené buráky v me-du ve výšce osmnácti tisíc stop a vrátí se domů.

Velice tiše jsem sedával právě u tohoto stolu, ve Philově ka-várně, pod bedlivým dohledem paní Barlowové, nebo jsem se vyšplhal k umakartovému barpultu v Gouldově skvělé baště, kde vládla paní De Santosová, anebo jsem se uvelebil na malé stoličce v přeplněném krámečku nazvaném Zlato, samé zlato! u paní Nederhofferové. Všichni ti lidé jsou dnes už ti tam a já jsem tak starý, jak oni byli tehdy.

Byla to nádherná doba mého života – předtím, než jsem se stal spisovatelem. Měl jsem nekonečnou zásobu knížek od pana Humnora, kulaťoučkého muže, který vedl Emersonovy knihy, a mnoho šťastných hodin jsem strávil špehováním pana Bjor-na, jenž vládl v Desetiminutovém hodinářství.

Pan Bjorn byl jediný člověk na celém terminálu B, který den-ně nosil oblek a opravdického motýlka. Jeho stařícké oči neu-stále mžouraly – domníval jsem se, že to je následek každoden-ního pozorného zkoumání drobných stroječků náramkových hodinek. Když zrovna neseděl na vysoké stoličce a nespravo-val hodinky, stál a četl veliké newyorské noviny. Jednou jsem chtěl být jako on.

Prvně jsme spolu mluvili den po mých osmých narozeninách. Maminka mi darovala zlaté hodinky, které si někdo zapomněl v letadle při jednom z jejích letů, abych vždycky věděl, kdy se

vrátí. Pásek byl asi dvakrát tak velký jako moje drobné zápěstí, takže nejdřív ze všeho jsme museli zajít k panu Bjornovi a nechat z něj pár článků ubrat.

Když jsem mu hodinky podal, dýchavičně hvízdal a uctivě je naleštil, aby je zbavil drobných mastných otisků, kterými jsem je už stačil pokrýt.

„To tedy jsou hodinky, na chlapce tvého věku,“ řekl. „Jak se jmenuješ, synku?“

Neodvážil jsem se ani promluvit. Maminka se na pana Bjorna zeširoka usmála, podívala se na vlastní hodinky, aby si ověřila, kolik času má do příštího odletu, a řekla: „Tady nikde nejsou nástěnné hodiny. Všiml jste si toho někdy?“

Když pan Bjorn mluvil s mou matkou, jeho hluboký hlas zřetelně zesládl. Ona uměla přimět muže, aby se červenali a sklopili zrak na špičky svých bot.

„Ano, madam. Nechtějí, aby se cestující rozčilovali, když jim to neletí načas. Na terminálu A mají řádku hned deseti hodin, ale ani jedny nejsou nastavené na východní standardní čas.“

Pozorně jsem poslouchal, protože na terminál A jsem nikdy ani nevskočil. Matka na mezinárodních linkách nelétala a neznala tam nikoho, kdo by byl ochoten se o mě starat. Často se mi ale o terminálu A zdálo. Představoval jsem si, že je stejný jako terminál B, jen obrácený – terminál za zrcadlem, kdy všichni všechno dělají pozpátku. Nebo, vzhledem k tomu, že tam bylo A a tady B, možná to byl originál a my byli kopie. Třeba jsem jen zrcadlová verze nějakého jiného kluka, který má obrácený život než já.

Maminka vyplísnila pana Bjorna, že ji oslovil „madam“, a natáhla mi zkrácené hodinky na zápěstí. Pak mi pan Bjorn podal zbylé dílky v malém plastovém sáčku. „Schovej si je, synku. Takovéhle hodinky, když se o ně budeš dobře starat, vydrží déle než já, nebo možná dokonce déle než ty.“

V lesklých křivkách jsem viděl svůj malinkatý odraz. „Dobře,“ řekl jsem.

Od té doby jsem se tak jednou za týden vracel do jeho obchůdku, a když pan Bjorn zrovna neměl moc práce, otevřel mi některé hodinky a nechal mě prohlížet malinká kolečka uvnitř.

„Tomuhle tomu se říká *tourbillon*, a tadyhle vzadu, to je pero. A tady to, to je krokový mechanismus.“ Ukázal na malinkou věčičku ve tvaru kotvy, která se houpala jako kyvadlo a cvakala, protože se pod ní otáčelo malinké ozubené kolo. „Tady vzniká to tikání, které slyšíš.“ Kolečko se znova a znova opíralo do kotvy. Po vteřině získalo dost síly, aby odstrčilo kyvadélko z cesty a otočilo se o jeden zoubek, a pak se zase zastavilo. Tlačilo, pootočilo se, zastavilo.

„Pokaždé, když se o kousíček posune, uteče vteřina.“

„Kam uteče?“ chtěl jsem vědět. Kyvadélko se zhouplo znova. A znova.

Mrknul na mě. „Vteřina zmizí a všichni jsme o krok dál. Pro to se tady tomu říká krokové kolo.“

Ani jsem nemrkal a sledoval, jak se kyvadélko znova a znova houpe. Byl jsem nejspíš přesvědčený, že kdybych se opravdu pořádně díval, přišel bych na to, kam mají ty vteřiny namířeno.

Občas jsem jen seděl a poslouchal, jak hodiny tikají. Každé tiknutí znamenalo o vteřinu míň do matčina návratu. Každé tiknutí byla vteřina, o kterou jsem byl starší a větší. Každá vteřina znamenala jedno slovo, které jsem zapisoval do těch mnoha sešitů, jež mi dával pan Humnor.

Nebyl jsem spisovatel – tehdy ještě ne – ale psal jsem. Od té doby, co jsem chodidly dosáhl na linoleum pod svým sedadlem, jsem si poznamenával drobnosti o té zvláštní společnosti, která procházela terminálem B: o pilotech, cestujících a lidech, kteří jim přicházeli naproti. Začal jsem to dělat proto, abych mohl matce vyprávět, o co přišla, když byla pryč. Každý den jsem viděl tolik nových lidí spěchajících terminálem z jednoho místa na jiné, zatímco já jsem se nehýbal. I když jsem na terminálu B trávil tolik hodin, nikdy jsem neletěl letadlem – ani jednou. Přemýšlel jsem, kam asi všichni ti lidé tak utíkají, jako ty vteřiny na

mých hodinkách. Ale mezi přelety a odlety jsem se nudil, a tak jsem si občas některé lidi vymýšlel a zkoušel, jestli máma mezi ostatními přechodnými obyvateli terminálu B pozná tu neexistující ženu v růžovém saku s křečkem v palubním zavazadle.

Krátce po tom, co jsem dostal zlaté hodinky, jsem napsal svou úplně první knížku, detektivku, kterou jsem nazval *Žloději růžových sáčků*. Měla dvaadvacet stránek včetně ilustrací. Vystupoval v ní bezejmenný chlapec-detektiv, kterého náčelník letištní policie požádá, aby zjistil, kdo krade všechny růžové sáčky umělého sladidla z letištních restaurací. Malý detektiv se chytře schová v koši na odpadky a čeká, až se mistr zločinu objeví. Celý den musí snášet smetí, které mu nic netušící cestující házejí na hlavu. Je ale odhodlaný a dlouhé čekání se opravdu vyplatí. Při světle úplňku si malý detektiv všimne, jak se kolem plíží dvě podezřelé postavy. Chlapec oba stíny zaskočí a zjistí, že jsou to Xavier a Yvette D'Argentovi, bohatí sourozenci, kteří se do města nedávno přistěhovali. Ti dva se přiznají, že umělá sladidla kradou, aby uspokojili odpornou závislost, kterou si vypěstovali za lenošivého mládí v Paříži. (Ledacos jsem se dozvěděl, jak jsem špicoval uši u paní De Santosové, když mluvila o svých synech.) Nakonec malého detektiva jejich osud dojme a zaručí jim, že je neprozradí, pokud oni vrátí sladidlo, slíbí, že s krádežemi přestanou, a poradí se s rodiči o možnostech léčení. Právě když příběh dospěje k tomuhle morálně uspokojivému závěru, si chlapec vzpomene na předcházející utrpení v koši na odpadky. Na další stránce sděluje náčelníkovi letištní policie, že pachatele nepřistihl, a odchází s ukradenými sladidly v černé aktovce. V krátkém epilogu se ukáže, že chlapec pak prodá růžové sáčky na černém trhu, odejde na odpočinek a čerstvě vyléčení Xavier a Yvette se stanou jeho nejlepšími přáteli, když je teď stejně bohatý jako oni.

Žloděje růžových sáčků obdivovaly svorně všechny ženy na terminálu a příštích pár dní jsem poprvé ochutnal spisovatelskou slávu. Ale spisovatel jsem nebyl – ještě ne. Dokonce ani sám

pro sebe ne. Pan Humnor říkal, že kdybych udělal víc výtisků a vystavil je v jeho obchodě k prodeji, mohli bychom se rozdělit o zisk. Jednu dvě noci jsem snil o stovkách dolarů, které určitě vydělám – možná dokonce tolik, aby matka už nemusela pracovat a abychom mohli společně létat po celé zemi.

Jeden člověk ale knihu ještě neviděl. Byl to pan Bjorn, a právě o jeho pochvalu jsem stál vůbec nejvíc. Celé dny jsem ho pozoroval a čekal na správnou chvíli, a nakonec jsem za ním jednoho líného letního úterního odpoledne zašel a nabídl mu svůj příběh. Nezdálo se mi divné, že toho dne četl noviny na své vysoké stoličce, ne vestoje.

„Vyrosl jsi? Potřebuješ ty hodinky zase prodloužit?“

„Napsal jsem knížku,“ prohlásil jsem pokorně a podal mu ji.

„No vida,“ zamžoural na sešit. Ruce se mu chvěly a pořád si tichounce odkašlával.

„Můžete si ji přečíst,“ vysvětlil jsem a postrčil sešit k němu.

Vzal jej do ruky, chvíli okázale obdivoval název a titulní stránku a pak dýchavičně hvízdal. „Podívám se na to, jen dočtu noviny. Tak za hodinu, ano, synku?“

Souhlasil jsem – byl jsem rád, že se usmívá. „Knihu,“ zasmál se, když ji odkládal. „Tady chce někdo žít věčně.“

Nevěděl jsem, co tím myslí, ale bylo mi to jedno. Proběhl jsem terminálem, bez sebe radostí, a zastavil jsem se teprve, když jsem vrazil do Emersonových knih a sebral tam tři čokoládové tyčinky, zatímco pan Humnor dělal, že mě nevidí. Utábořil jsem se za otáčecím stojanem s ženskými románky a díval se, jak ručičky mých hodinek pomalu postupují. Tikání krokového mechanismu se mi zdálo hlasitější a hlasitější.

Když konečně uběhla hodina, vyrazil jsem z obchodu a spolu s davem cestujících se vydal na druhý konec letiště. Tam mě překvapilo, že kolem krámků pana Bjorna se shlukl dav. Byla tam paní Barlowová, paní De Santosová a paní Nederhofferová, ale pan Bjorn ne. Jeho vysoká židle ležela překocená na zemi. Vedle ní se válely noviny.

„Staroušovi se zastavil budík,“ slyšel jsem říkat nějaký hrubý hlas. Byl to policista – takový modrý obtloustlý balon s ježkem – a držel v ruce mou knížku. A smál se. Ne tak, jak se smál pan Humnor. Smál se, jako by něco považoval za příšerné. A všichni moji každodenní pečovatelé postávali kolem a klidně ho nechávali smát.

„Bylo tohle toho staříka?“ zeptal se a pořád ještě se tak hnusně usmíval.

„Ne,“ odpověděla paní Nederhofferová. „To je jednoho malého kluka. Jeho matka je letuška a nechává ho tady celý den, jako by tu byla nějaká školka.“

„Všichni se o něj tak trošku staráme,“ přidala se paní De Santosová. „Upřímně řečeno, denně se děším, kdy ho nějaký cvok unese.“

Paní Barlowová se hlasitě přidala, že jestli se to někdy stane, její vina to nebude.

Policista se zasmál. Byl to hrubý, štekavý smích. „Tátu nemá?“

Tentokrát se dámy zasmály – chichotaly se vysoko a rozrušeně – jako by jim tohle téma dělalo obzvláštní radost. Všechny začaly mluvit najednou, a než jsem si stačil přiložit hodinky k uchu, slyšel jsem je říkat zlá slova. Za chvíli jsem už ale nevnímal nic než tikání. Stál jsem tam v temném lese cizích kolenou a poslouchal jsem, jak utíká vteřina za vteřinou. Pak policista jediným lhostejným pohybem hodil mou knížku do nejbližšího koše. Žádná z žen si toho ani nevšimla.

Rozběhl jsem se halou pryč. Nejdřív jsem se chtěl znova schovat u pana Humnora, ale když jsem tam dorazil, pořád ještě jsem nebyl dost daleko. Skákal jsem po eskalátoru dolů a hala kolem stoupala do výšky, a dole byly ty veliké běžící pásy podobné hadům, které pomalu vezly zavazadla čekajícím davům. Utíkal jsem pořád dál, kolem velikého oranžového neonu půjčovny aut a pak skrz otáčivé skleněné dveře. Běžel jsem po chodníku, kolem taxíků a nosičů zavazadel v červených čapkách. Nevěděl jsem, kam mířím ani kam se vlastně chci dostat. Chtěl jsem tam,

kde byla moje matka, nebo tam, kam odešel pan Bjorn. Chtěl jsem tam, kam utíkaly všechny ty vteřiny.

Zastavil jsem se, když jsem uviděl šipku ukazující zase dovnitř. Bylo na ní napsáno TERMINÁL A. Ostýchavě jsem vešel a po dalších eskalátorech vyjel do haly. Konečně ho uvidím. Terminál A. Možná tam najdu pana Bjorna, jak se stejným vážným úsměvem natahuje všechny hodinky opačně. Malé kulaté stolky byly stejné. Linoleum na podlaze bylo stejné. Střešní okna vysoko nade mnou byla stejná. Ale nebyly tu Emersonovy knihy. Nebyla tu Philova kavárna. Nebyla tady Gouldova skvělá bašta a nebylo tu ani Desetiminutové hodinářství. Nebyl tu ani pan Bjorn.

Nakonec jsem si sedl na zem pod dlouhou řádku nástěnných hodin. Bylo jich deset, všechny úplně stejné, až na malou tabulku se jménem města. O některých z nich jsem už četl, třeba o Paříži, odkud pocházeli Xavier a Yvette. A o některých jsem slyšel, třeba o Mexico City, kde se narodila paní De Santosová. Věděl jsem, že ta místa jsou hodně vzdálená. A všechny ty hodiny ukazovaly jiný čas než moje hodinky. V Mexico City bylo o hodinu méně. Usoudil jsem, že být tam, tak by tu ještě byl i pan Bjorn.

Seděl jsem tam a poslouchal tichý cvakot nástěnných hodin. Každé v sobě měly ozubená kolečka podobná těm v mých hodinkách, která tlačila a otáčela se. Poslouchal jsem, jak vteřiny utíkají. A v té chvíli jsem věděl, že každá vteřina utíká jen do jiných hodin, do nějakých ještě vzdálenějších, a že vteřiny prostě pořád a pořád utíkají, navěky.

Tak. Takhle jsem přišel o svou úplně první knížku. Od té doby jsem ztratil ještě tři – román, novelu a životopis. První se pozvolna rozpadá na dně černého jezera. Druhou má u sebe žena, kterou miluju, ale už nikdy neuvidím. Třetí je na prašné africké skládce, zabalená do krvavých cářů mého tvídového saka, a v kapse toho saka jsou i mé zlaté hodinky.

Zbývají jen útržky, které jsem s sebou vozil po celém světě a zase zpátky. Jak tady sedím na terminálu B a skládám je jeden ke druhému, pokouším se z nich sestavit nějakou pravdu. Dívám se na jejich okraje – pouhé dva centimetry po každé straně – ale klidně by to mohl být Velký kaňon. Přesto jsem si jistý, že někde v tom prázdném prostoru, mezi mými lžemi a fikcemi, je pravda.

Když tohle dopisuji, připadá mi, že kousky, které přežily, se možná tolik neliší od těch hodin na terminálu A. Na každých vidíte, kolik je hodin, ale pouze někde jinde. Ale když je dáte dohromady, můžete, pokud chcete, zjistit, kolik hodin je tady.

Všechny tyhle příběhy jsou pravdivé, ale pouze někde jinde.

Co se ztratilo

Debutantka

Co se vůbec dá říci, dá se říci jasně; a o čem se nedá mluvit,
o tom se musí mlčet.

LUDWIG WITTGENSTEIN, *TRACTATUS LOGICO-PHILOSOPHICUS*

Ten podzim, kdy mi bylo šestnáct, jsem pracoval po vyučování a o nedělích, servíroval *apfelstrudel* a *einspännery* v Ludwigově kavárně v raleighském Muzeu umění. Neděle byla nejlepší den na spropitné, protože všichni zákazníci, kteří chodili z kostela, pociťovali nedostatek kofeinu a nadbytek štědrosti. Ještě než dozněly zvony, většina nejbohatších dam ze severního Raleighu spěchala z metodistického kostela, na hlavě klobouky, o nichž můj přítel Rodrigo tvrdil, že by patřily do muzea jako ukázky abstraktního umění. Hlavním důvodem, proč jsem se těšil na neděle, ale bylo, že Společnost Terpsichoré pořádala naproti ve společenském sále kurz pro debutantky – dívky, které měly být toho roku uvedeny do společnosti – a zatímco zámožné matky klevetily v Ludwigově kavárně pod zlatým *Portrétem Colette Marshové* a ztrácely pojem o čase, my s Rodrigem jsme chodili dozadu do kuchyňského skladu koukat na holky.

Když jim skončila hodina, seřadily se debutantky v úzké uličce mezi popelníci kavárny, kde na ně matky neviděly, a opatrně si podávaly camelky, aby si náhodou neodkleply popel na bílé tréninkové šaty. Když viděly, jak se na ně díváme, házely do okna špačky, nemohly ale udělat nic příliš hlasitého, protože by se prozradily. Byl konec roku 1993 a my jsme věděli, že dospělými se už staneme v novém století – a tyhle dívky tady cvičily pro století minulé. Většinou nás ignorovaly, dokud Rodrigo nezaklepal na sklo, aby je varoval, že jejich matky se dožadují účtů, a že by se tedy měly radši rychle vrátit dovnitř.

Některé neděle se Rodrigo jen díval a některé neděle pokřikoval na Susanne Whiteovou, vysokou dívku z naší školy, s níž se, jak přísahal, jednou ožení. Tvrdil, že společně zplodí vyšší rasu dětí napůl portorikánských, napůl jižansky krásných. Já jsem se spíš krčil, doufal, že mě žádná z nich neuvidí v klobouku s pérem a olivově zelených *lederhosen*, a předstíral, že jsem tam čistě náhodou a krátím si u okna přestávku čtením *Ženy v bílém*.

„To je povinná četba?“ ptal se obvykle Rodrigo.

„Za kredity navíc,“ lhal jsem.

Pravda ale byla, že jsem četl rád – zvláště staré knihy o výstředních dědičkách a zlotřilých hrabatech a o chlapících, kteří se jmenovali nějak jako sir Percival Glyde, ale už dávno jsem se naučil, že tuhle zálibu bude lépe nechat si pro sebe.

„Co *blbneš*?“ ptával se Rodrigo. „To tě tyhle krásné dámy vůbec nezajímají?“ Posunul klobouk furiantsky na stranu a jednu šli si nechal sklouznout z ramene, jako by to všechno nosil jen kvůli nim.

„Jasně že jo,“ odpovídal jsem. „Jen nechci, aby mě viděly.“

„No a jak s tebou pak mají mluvit, když nebudou vědět, že se na ně koukáš?“

„Já *nechci*, aby se mnou mluvily. Ony se mnou taky *nechtějí* mluvit. Nechtějí dokonce mluvit ani *s tebou*.“

Po tomhle Rodrigo vyvalil oči, jako bych se ho právě snažil přesvědčit, že zítra vyhasne slunce. „Ale *jasně* že se mnou chtějí mluvit.“

„Obsluhujeme v rakouské kavárně, ve městě, kde si většina lidí myslí, že Rakousko leží někde v Africe. Prosím tě. Tvoje máma je hospodyně a táta seká trávníky.“

„Máma má úklidovou službu. A táta vlastní společnost pro zahradní architekturu. My jsme podnikatelé, troubo.“

„Ale tohle jsou debutantky,“ připomněl jsem mu. „Studovat půjdou na Princeton a Duke a vezmou si zdegenerované bohaté synáčky, co mají svěrenské fondy, jezdí na jachtě, hrajou pólo a střílejí na asfaltové holuby.“

„No že to říkáš zrovna ty. Řekni, kdo je deset pod par, ty nebo já, co?“

Rodrigo si ze mě rád utahoval, že hraju golf za školní tým. Upřímně řečeno, že jsem v tom týmu byl, to mojí pověsti spíš škodilo, než aby ji vylepšilo. Hrál jsem strašně rád, ostatní kluci z týmu mě ale nenáviděli, protože jsem byl lepší než oni a moje máma byla letuška a nebyla členkou drahého klubu Briar Creek jako jejich matky. Mým otcem byl muž, kterého potkala před sedmnácti lety během zastávky v Newarku. Společně prožili opojnou, romantickou zimu roku 1976.

„No dobře, tak si vezmou někoho se svěrenským fondem,“ pokrčil rameny Rodrigo a pootevřel okno, aby ho dívky slyšely. „Jenže budou celý den doma a budou se báječně milovat *se mnou!*“

Susanne se na něj zamračila, a zatímco ostatní dívky předstíraly pohoršení, ona zvedla dokonale upravený prostředníček do výšky a usmála se.

Mezitím jsem já naklonil leštěný stříbrný podnos k oknu tak, abych v odrazu zahlédl Betsy Littlefordovou, jedinou další holku z naší školy, která sem chodila. Betsy Littlefordová byla tichá blondýnka s ledově modrýma očima, která se nikdy neusmívala. Aspoň já jsem ji ještě nikdy usmívat se neviděl. A to jsem ji znal od páté třídy.

„To je legrační,“ řekla bezvýrazně, kdykoli se některý z učitelů pokoušel vyloudit z ní nějakým vtípem třeba jen malinké zahihňání. „To je vážně hrozně legrační.“

Rodrigo jí říkal „stepfordská Betsy“ a rád rozvíjel teorie, že je vlastně jen robot od Disneyho. Hlasitě spekoval o tom, že se přesvědčí osobně, ale já jsem snil, že ji jednou přiměju, aby se usmála. Jen jednou.

A nikdy bych to nedokázal, kdyby jejímu bratrovi ten rok koncem podzimu během turnaje s Ashevillelem neprorazili lebku.

Začalo to na sedmé jamce, když Mark White odpálil míček hluboko do lesa a oba týmy se deset minut klepaly zimou ve

studeném listopadovém dopoledni a dívaly se, jak se ze stromů snáší zlaté listí, dokud se rozhodčí nevydali Whitea hledat a nenašli ho, jak popíjí vodku z malé lahvičky, jaké se kupují na letištích. Náš tým schytl dvojnásobný trest a trenér Holland celý vzteklý poslal Whitea, aby všem vyčistil hole. Když jsem pak já měl tu drzost a na osmé jamce se mi povedl krásný stodesetimetrový odpal, Mark mi „omylem“ shodil hole do vodní překážky. Mně to bylo celkem jedno. Ostatní kluci měli Titleisty a Mizuna; moje hole byly nesourodá směska toho, co jsem posbíral po blešácích, a už když jsem je kupoval, byly napůl zezlé. Ale opravdové potíže začaly teprve, když jsem je beze slova vylovil.

Billy Littleford, náš kapitán, rád dával svým kamarádům najevo, kde je jejich místo, obzvlášť pak Markovi. Billyho celá naše škola zbožňovala – dokonce i já. Ve filmech je král školy vždycyky tyran, který jiným bere peníze na obědy a bezohledně láme srdce nalevo napravo. Ale náš král Billy byl laskavý a elegantní. Nesnášel, když si někdo vyskakoval, ať už na ostýchavější spolužáky, jako jsem byl já, nebo na vytahováky, jako byl Rodrigo. Jednou, když jsem v netrpělivé frontě na obědy zjistil, že mi chybí dolar, a vypadalo to, že budu muset přede všemi potupně vrátit burrito zpátky do ohřívadla, ke mně Billy Littleford z ničeho nic přišel a podal mi pětidolarovku. „Dík za ty cigára, cos mi v sobotu donesl před zápasem,“ řekl vážně, ačkoli na tom nebylo slovo pravdy – nic takového jsem neudělal, a on ani nekouřil. „Zbytek ti vrátím zítra, slibuju.“

Billy sice vládl škole, ale vládl jí laskavě a za to ho milovali jak učitelé, tak spolužáci. Proto se také vždycyky vykroutil z každého průšvihy, do kterého se dostal. To odpoledne na golfovém hřišti si všiml, jak mi Mark hodil hole do vody. Počkal, až se Mark zastavil poblíž písečného bunkeru, a pak po něm skočil, až padl hlavou napřed do písku, a políbil ho přímo na ústa.

„Tedy Marku, ty jsi takový hřebec!“ zahulákal pak. Oba týmy řvaly smíchy.

Když ho Mark začal odstrkovat, Billy se chytil za zlomené srdce. „Ale *Marku!*“ volal. „Sliboval jsi mi, že už to všem konečně řekneme!“ Billy si sedl a dělal, že fňuká. To už se smáli i někteří rozhodčí.

Mark vyplivl písek a protřel si oči. Napůl ještě slepý popadl hrábě, které ležely na kraji bunkeru. Těmi se měl písek uhrabovat jako malá japonská zahrádka; Mark se však jimi pokusil uhrabat Billymu obličej. Billy se svištícím hrábím vyhnul a začal poskakovat po hřišti jako boxer z kreslené grotesky. Chlapec se zubil na rozchechtané ashevillské hráče a neuvědomil si přitom, že poskakuje přímo k jejich spoluhráči, který se rozvíčoval na devátou jamku. Ten kluk z Asheville se rozmáchl trojkou železem, zasáhl neviditelný míček a hned po něm ze strany i Billyho hlavu.

Druhý den byla ve všech novinách, které ležely u Ludwiga na stolicích, fotka rozesmátého Billyho na loňském školním sjezdu. V článcích se psalo, že leží ve wakefordské nemocnici, občas při vědomí, občas ne, a lékařská prognóza zněla, že může přijít až o polovinu IQ a že jeho motorické schopnosti budou trvale narušené.

To vyvedlo z míry dokonce i Rodriga. „Toho *pendeja* by měli strčit do basy,“ rozčilil se nad fotkou Marka Whitea, která se dostala dovnitř novin, k pokračování článku z titulní strany. Mark byl Susannin starší bratr, takže Rodrigo ho dost nesnášel už předtím.

Kavárna zavírala a muzeum se plnilo nablýskanou společností, která se scházela na každoroční Ples debutantek pořádaný Společností Terpsichoré. Pochyboval jsem, že by Betsy za těchto okolností přišla, ale i tak jsem spěchal s otíráním stolů.

Když jsem zvedl hlavu, všiml jsem si, že do kavárny vešla nějaká žena a že se dívá na *Portrét Colette Marshové*, malý zlatý akt zavěšený nad cihlovým krbem. Většina lidí si obrázku nevšimla, protože byl velký asi jako list z nějaké brožurky, ale když na něj v pozdním odpoledni dopadlo sluneční světlo, doslova

zářil. Mnoho hodin jsem na tu zlatou ženu zíral. Na náboženství si zvlášť nepotrpím, ale při pohledu na ten portrét jsem zažíval pocity téměř nábožné. Malá tabulka pod ním uváděla jen datum, 1863, a NEZNÁMÝ AUTOR.

„Už máme zavřeno, madam,“ upozornil jsem tu ženu v dlouhém černém kožichu. Světlé vlasy měla na temeni vyčesané do pečlivě upraveného uzlu.

„Je to prostě *nechutné*,“ zamumlala, když jsem se přiblížil.

Vzhlédl jsem k zlatým bradavkám obrazu a začervenal jsem se. „Vedení dostalo několik stížností, proto ho pověsili tak vysoko.“ Pořád si obraz prohlížela, a tak jsem dodal: „A navíc je to pravé zlato, pokud vím.“

Žena se na mě konečně podívala, poprvé od chvíle, co jsem k ní přistoupil. Nezdálo se, že bych na ni udělal nějak zvláštní dojem, a ani se nesnažila svůj hodnotící pohled skrývat.

„Jistě. Myslela jsem to tak, že je *nechutné*, že ten obraz visí tady a ne přímo v muzeu, a nechápu, proč to Genevieve Von Porterová připustí, když ho muzeu věnovala.“

„Aha,“ řekl jsem a znova jsem se na obraz podíval. Nikdy mě nenapadlo pohlížet na něj jako na něčí majetek. „Aha. Ale stejně, už máme zavřeno, madam.“

Ukázal jsem na své náramkové hodinky. Vrhla na ně obdivný pohled. Byly zlaté, dárek od mojí matky, nejhezčí věc, kterou jsem vlastnil.

Žena se pokusila o úsměv, i když její napjatá tvář příliš pohybu nedovolovala. „Jmenuji se Cecily Littlefordová. Máte dnes večer čas mi pomoci s jedním drobným problémem?“

Littlefordová. Betsyina matka. Koktavě jsem jí slíbil, že udělám úplně všechno, co bude potřebovat. Podala mi malou plastovou kartičku – klíč.

„Jedte služebním výtahem do konferenčního sálu B. Máte dvacet minut na to, abyste se upravil a oblékl si smoking, který tam visí na dveřích.“

„Prosím?“

Pohrdlivým gestem vzala do dvou prstů jedny noviny, ležící na stolku. „Moje dcera má dnes být uvedena do společnosti a potřebuje doprovod. Můj syn Billy má jiné závazky a můj manžel je na služební cestě. Betsy se zmínila, že zná někoho, kdo pracuje tady v muzeu a je stejně velký jako Billy.“ Znovu si mě pohrdlivě prohlédla. „Nebo přibližně.“

Skoro jsem nebyl mocen slova. Naštěstí se přihnal Rodrigo. „Bude mu ctí, paní Littlefordová. Můžu vám zatím nabídnout tonik, než se převlékne?“

Rodrigo ji usadil k čistému stolku pod zlatý portrét a táhl mě ke dveřím. „Ne abys to teď zkazil, ty Popelko na bále. Vzchop se trochu, sakra. *Vyžádala* si tě, *suertudo* zatracenej!“

Když jsem o dvacet minut později zahlédl svůj odraz ve dveřích výtahu, skoro jsem se nepoznával. Billyho smoking měl malinko dlouhé rukávy, ale jinak to šlo. Byl jsem přesvědčený, že dvě hodiny určitě dokážu hrát člena vyšší společnosti. Když se ale otevřely dveře a já jsem tam uviděl stát Betsy Littlefordovou, moje sebevědomí povadlo jako tráva v zimě.

Objemná sukně bílých šatů jí spadala od pasu jako vlny narážející na břeh. Severní okraj ve tvaru výrazného V lemoval věneček perel. Další V tvořily její decentně zkřížené ruce v rukavicích. Třetí a poslední V tvořilo obočí – už teď jsem udělal něco špatně.

„Pojď,“ řekla, popadla mě za ruku a vlekla mě ke dveřím tanečního sálu. „Začali už před čtyřmi minutami.“

Do kruhového sálu normálně dopadalo světlo vysokými okny, dnes ale byla okna zakrytá rudými sametovými závěsy. Vysoké římské sloupy podpíraly velkou skleněnou kupoli, skrz kterou bylo vidět měsíc, žlutý úplněk vysoko nad námi. Chvilku jsem měl pocit, jako by mě vedla do Kolosea a hodlala mě předhodit lvům. V místnosti se hemžily starší dámy v šálech a elegantních večerních šatech a vážení muži ve smokingu šitém na míru. Pak tu byly debutantky – asi dvacet dívek – všechny, které jsme viděli u popelnic v běžných tanečních šatech. Teď tu stály v celé

parádě – bílé rukavice, šaty dlouhé až na zem a perly, které patřily matkám jejich matek. Stály v řadě, zavěšené do svých otců nebo bratrů; jediný muž, kterého jsem poznal, byl Mark, který doprovázel Susanne a zdál se hodně bledý.

Muž na pódiu ohlašoval dívky jménem jednu po druhé a po každé uvedl i jméno jejího doprovodu. Každá dívka pak došla do světla reflektorů, udělala pukrle a usmála se. Nato vzala svůj doprovod za ruku a odvedla ho pryč, aby jejich místo mohl zaujmout další mladý pár. Betsyina tvář byla pořád úplně nehybná, já jsem ale uvažoval o tom, jestli se dnes konečně usměje.

„To s tvým bratrem mi je moc líto,“ zašeptal jsem rozpačitě.

Betsyina tvář se nepohnula ani trošku. Hleděla do prázdná. Za chvilku přispěchal uštvaný mužík s paní Littlefordovou v závěsu.

„Tady je, vždyť jsem vám to říkala,“ prohlásila paní Littlefordová. „Ať pan Isherwood řekne: ‚Představuji vám Elizabeth Littlefordovou, doprovázenou...‘“

Paní Littlefordová se na mě podívala, jako by mě nepoznávala. Neznala moje jméno. „Je to Billyho starý kamarád, pan...“, a zase se odmlčela.

Betsy pootevřela ústa, aby vyslovila moje jméno, ale než to stačila udělat, vyhrkl jsem místo toho něco jiného.

„Walter,“ zalhal jsem, protože jsem si vzpomněl na detektiva v knize Wilkieho Collinse. „Walter Hartright.“

Okamžitě jsem zalitoval, že jsem neřekl „sir Percival Glyde“, ale ten uštvaný mužík si už zapisoval „Walter Hartright.“ Ostatně tohle jméno se k obyvateli předměstí Raleighu a k dvacátému století stejně hodí víc.

Betsy trošku vykulila oči a pak se její rty znova zavřely. Neusmívala se ani nesmála. Byla stále tak divně bez výrazu. Nezlobila se – to jsem poznal. Byl jsem si jistý, že ji to pobavilo. Jenže se neusmála – spíš by se dalo říct, že se *od*-usmála. Pak jsem to konečně pochopil: Betsyin úsměv byl nepřítomností usmívání.

Když muž odběhl, aby ceremoniáři sdělil mé vymyšlené jméno, Betsy odstrčila matčinu ruku a zeptala se: „Waltere? Kdy jste se vlastně vy dva s Billym tak skamarádili?“

„Při hereckých hodinách v páté třídě,“ lhal jsem. „Hráli jsme *Čekání na Godota*, Billy byl Vladimír a já Estragon.“ Zabralo to. Betsy se znova od-usmála. Její matka se tvářila nechápavě, ale Betsy se do toho najednou vložila. „Tys tenkrát byla s babičkou ve Švýcarsku.“

A než o tom paní Littlefordová stačila zapochybovat, pár před námi odstoupil a Betsy mě táhla do světél. Publikum důležitě ztichlo.

„Dovolte, abych vám představil slečnu Elizabeth Littlefordovou,“ prohlásil pan Isherwood, „doprovázenou blízkým přítelem jejího bratra, panem Walterem Hartrightem.“ Potlesk byl náhlý a elektrizující. Betsy udělala elegantní pukrle, ale ne-usmála se, ani trochu. Vzala mou ruku do své a vedla mě pryč.

Po asi stovce stisknutých rukou a stovce bezvýznamných frází mě Betsy odtáhla ke stolu, kde jsme usedli ke zlatě zdobeným talířům a mlčky jedli salát Niçoise a steaky wagyu, zatímco dospělí mluvili o hodnocení podílových fondů, o pronajímání katamaránů v Chorvatsku a o lovu labutí malých. Pokradmu jsem pozorně sledoval Betsy a dával si pozor, abych vždycky vzal do ruky stejnou součást příboru jako ona. Fascinovalo mě, jak snadno jsem se do té nové role vžil. Byl jsem jako jeden z těch lidí, které jsem si vymýšlel na terminálu B – přirozeně jsem zapadl mezi lidi kolem sebe. Navíc se zdálo, že od doprovodu stejně nikdo moc nečeká. Debutantky měly za sebou rok výcviku, ale chlapci zřejmě hráli z listu. Například jsem si vedl mnohem líp než Mark White, který seděl proti mně, používal pořád jednu vidličku a kapal si omáčku na košili.

Jen jednou dal najevo, že mě zná – to když mě paní Littlefordová požádala, abych všem vyprávěl o Billyho herecké kariéře, a oslovila mě přitom Waltře. Mark se užuž nadechoval, aby ji opravil, ale Susanne mu rázně zmáčkla ruku a on jen nechápavě

syknul. Ještě než došlo na moučníky, Mark už třikrát zmizel na pány a pokaždé se vrátil malinko neohrabanější. Celkem jsem se mu nedivil – hovor se pořád vracel k Billymu, i když paní Littlefordová i ostatní se tomu tématu snažili vyhybat.

„Už brzo začnou chodit výsledky prvního kola přijímaček,“ připomněla Susannina matka. „Waltře, kam vy se hlásíte?“

„Na Princeton,“ odpověděl jsem rychle a všichni se usmáli, až na Betsy, která se od-usmála.

Walterovu zářivou budoucnost na Princetonu plynule vystřídalo místo v golfovém týmu a starý přítel, který mi slíbil, že mě vezme na své jachtě po Delaware. A pak samozřejmě také kurzy tvůrčího psaní se známými autory. Všechny matky pochvalně pokyvovaly. Byl jsem do toho všeho tak zabraný, že teprve když jsem potřetí dopil sklenici vody, všiml jsem si, že za mnou stojí Rodrigo ve stejnokroji personálu a drží v ruce broušený džbán.

„Pane Hartrighte?“ zeptal se trochu poťouchle. „Můžu vám dolít sklenici?“

Dolil mi a já jsem se přikrčil. Najednou jsem si byl úplně jistý, že mě všichni prokoukli – že nikdo z těch bohatých lidí nevěří, že jsem skutečně syn zámožného výrobce papíru. Stejně jako nevěřili tomu, že Mark je střízlivý, že manžel paní Littlefordové je opravdu na služební cestě nebo že Billy bude za pár týdnů zdravý.

„A teď je čas na valčík,“ řekla Betsy a sundala z klína ubrousek.

„Valčík? Myslíš jako *tancovat*?“ zamumlal jsem a snažil se, aby nebylo vidět, jak se mi najednou třesou nohy. Rodrigo se pokoušel pomoci Susanne zvednout Marka a nikdo si nás nevšímal. Naklonil jsem se tak blízko, jak jsem si troufal. „Já to neumím.“

„Všichni kluci jsou hrozní. Jen se snaž tvářit, jako bys mě vedl.“

Vešli jsme tedy na parket spolu s ostatními a dívky dostrkaly své partnery do velkého kruhu. Škrobený pan Isherwood vykládal cosi o charitě, která bude z výnosu plesu sponzorována,

a pak zaduněla hudba. Betsy mi pravou rukou dala najevo, abych natáhl levačku. Udělal jsem to a přenesl celou váhu na pravou nohu. Uchopila mě za ruku a přitiskla se ke mně, trochu napravo, takže se polovinou svého těla přitiskla k polovině mého. Napolo jsem omdlel.

Betsy postrčila mou pravou rukou k hladké kůži svých zad ve výši lopatky, pravou rukou pozvedla mou levici do výšky krku. Pak udělala něco, co si umím vysvětlit jen nějakým holčičím čarováním – začala pohybovat nohama tak, že moje nohy vždycky věděly, kam mají mířit.

„Raz, dva, tři,“ šeptala mi do ucha. „Dopředu, stranou, k sobě.“ A začali jsme se kroužit po parketu jako ručičky hodinek jdoucí naopak, točili jsme se kolem své osy jako dvě poloviny měsíce.

„Netušila jsem, že jsi herec,“ podotkla. „To bych do tebe neřekla.“

„Ale ne. To jsem si jenom vymyslel,“ přiznal jsem se. „O sobě a Billym.“

„No jasně,“ řekla. „Hrozná legrace.“

Ale její pobavení bylo tiché. Jen mezi námi.

„Tebe člověk těžko odhadne,“ řekl jsem.

Usmál jsem se. Ona ne. Tančili jsme.

„A víš,“ podotkla suše, „že valčík byl původně venkovský tanec? A že vídeňskou šlechtu šokovalo, jak neslušně blízko se při něm tancuje?“

„To jsem nevěděl.“

„Měl by sis zkusit chodit na kurz pro debutantky. Celý rok. A já bych každou neděli koukala z okna kuchyně *na tebe*.“

Než jsem stačil rozeznat, jestli se rozčiluje, nebo vtipkuje, hudba skončila a ona se ode mě odtáhla. „Díky za záskok, *Waltře*.“

Když jsme se vrátili ke stolu, byly všechny matky na nohou. Markovi se při valčíku udělalo špatně a teď zvracel polosyrového tuňáka a dobře odleželé hovězí a navrch půl litru Jacka Daniela.

„Od té Billyho nehody ještě skoro nespal,“ omlouvala se paní Whiteová, ještě než Mark skončil. „To nebyla tvoje vina, miláčku...“

Susanne se pokoušela dostat Marka na záchod, jenže Mark byl mohutný a vůbec nespolupracoval a ona ho nedokázala zvednout. Než jsem se otočil, objevil se na scéně Rodrigo.

„Prosím,“ prohlásil zdvořile, „dovolte, abych vám pomohl, madam.“ Susanne se na něj podívala – možná poprvé si uvědomila, že je to týž kluk, který se jí poškleboval z kuchyňského okna – a pak se beze slova odsunula stranou, aby Rodrigo mohl Marka zvednout na nohy a odstrkat na záchod.

Celá ta příhoda samozřejmě všechny znechutila a paní Littlefordová, která vycítila, že večer už nebude stát za nic, poklepal Betsy po ruce a řekla: „Tak pojď, miláčku. Návštěvní hodiny končí v deset. Musíme se tam vrátit.“

„Walter a já se musíme rozloučit s Von Porterovými,“ namítla Betsy a ve tváři se jí nezračilo nic, ani rezignace, ani naléhavost.

„No,“ řekl jsem a myslel si *Tak, a tím to končí*, když jsme odcházeli směrem k Von Porterovým. Ale jakmile Betsy zmizela matce z dohledu, rychle vyrazila k dvojítm dveřím, které vedly do zahrady se sochami. Než jsem se vzpamatoval, byli jsme venku. Od jihu se mezitím přivalily husté mraky a zakryly úplněk jako kaňka inkoustu.

„Strávili jsme v nemocnici celé *dopoledne*,“ stěžovala si.

„Jak je mu?“

„Moc dobře ne,“ odpověděla. „Má ze strany v hlavě takovou velkou díru, víš?“

„No jo,“ řekl jsem. Překvapilo mě, jak vyrovnaně o tom mluví. Zlobí se na mě? Ví snad, že jsem byl nepřímou příčinou Billyho současného stavu?

„To byl vtip,“ vysvětlila a modré oči jí ve tmě tancovaly jako světlušky.

„Jasně,“ přitakal jsem. Nechápal jsem nic, ale šel jsem za ní dál po šterkových cestičkách.

„Chceš slyšet ještě něco legračního?“ Opatrně jsme pokračovali malé umělé potůčky, skákali z kamene na kámen s botami v rukou jako malé děti. „Nebo aspoň něco, co mně připadá hodně legrační?“

„Jo.“

„Když jsem tam dneska ráno byla, probral se. Měl dýchací trubici, takže nemohl mluvit, dokud ji nevytáhli. A pak měl strašně suchou pusku, ale pořád se snažil něco říct. Přitáhl si mě k sobě hodně blízko, protože nemohl skoro ani šeptat, a potom – to bys neuhodl, co řekl.“

„A co?“ zeptal jsem se.

„Nejdřív: ‚Kdo jsi?‘ On vůbec nevěděl, kdo jsem. Tak povídám: ‚Já jsem Betsy. Tvoje sestra.‘ A on: ‚Betsy, já jsem gay. Jsem gay, Betsy. Jsem gay.‘“

Div jsem nespádl z kamene do vody.

„A co jsi řekla ty?“ zeptal jsem se.

„Řekla jsem: ‚Jo, Billy, já vím. Já vím.‘ Jako bych ho v osmé třídě neviděla líbat se s naším sousedem Rogerem. Ale on si to nepamatoval.“

„Ježišmarjá,“ zamumlal jsem. Pořád se mi tomu nechtělo věřit. Ale i tak, ačkoli jsem nevěděl, co si o tom vlastně myslí Betsy, svým způsobem jsem Billyho obdivoval o to víc.

Betsy pokračovala. „Nepamatoval si, kdo jsem já. Ale tohle si pamatoval. A moje máma tam stojí a brečí – dělá, že neslyšela, co říkal – a já tam stojím a myslím si: *No vida. Tak už to konečně přiznal celému světu, zrovna v den, kdy mě budou do toho světa uvádět.*“

Další zřetelné od-usmání – a pak se Betsy, stále ještě bosá, rozběhla po dlouhém zeleném trávníku, kde nebyl nikdo kromě nás. Překvapilo mě, jak rychle dokáže v té své róbě utíkat. Muzeum už jsem ani neviděl, jen elegantní křivky stromů nad svažujícím se trávníkem. Betsy se hnala dál. Teprve když jsme vyběhli na kopeček a já spatřil v dálce malou písčnou oázu, uvědomil jsem si, že jsme se dostali až na golfové hřiště Briar

Creek. Konečně zpomalila. Došli jsme k osmé jamce a usedli na kraj pískového bunkeru.

„Tak tady se to stalo?“ zeptala se.

„No, asi jo.“ Místo, kam Billy upadl, uhladili do úhledné spirály. V bunkeru nebylo už vidět ani jedno zkrvavené zrnko písku.

Nervózně jsem natáhl ruku a položil svou dlaň na její. Nevěděl jsem, co dělám. Nevěděl jsem, co říkám. Nezdálo se mi, že by vůbec existovalo něco, co by stálo za to říct.

„Nepřipadá mi, že by tě to nějak moc vzalo,“ podotkl jsem nakonec.

„Je to jen všechno hrozně...,“ začala, pak se zarazila. „Nečekané.“

„To je pravda.“

„Ne, chci říct... moje rodina, my – nebo spíš *oni* – se starají, aby se nikdy nic nečekaného nedělo. Ani jedna známka horší než jedna minus. Ani jedna zima, kterou bychom nestrávili v Coloradu. Ani jedno léto, kdy bychom nejeli do Outer Banks. Matka bude pořádat jarní charitu ve prospěch nadace pro nemocné leukémií, a táta slíbí, že bude na naše narozeniny doma, jenže něco mu do toho přijde a on nám místo toho pošle další obligace.“

Já bych sice dal přednost tomu mít otce, který posílá omluvy a peníze, než nemít vůbec žádného, ale řekl jsem: „To je hrůza.“

„Není. Čekáme to. Co čekáš, to nemůže být hrůza.“

„Hm, asi ne.“

„Před dvěma dny měl Billy jít studovat na Chapel Hill jako náš otec a pak na Wharton, Stern nebo Harvard, aby jednou převzal otcovu společnost. Všichni, co sedí tam v tom sále, vědí, že takhle to bylo naplánované. Stejně jako všichni vědí, že já půjdu na uměleckou školu, budu číst Emily Dickinsonovou, debátovat o úhlech světla, že vstoupím do *Alfa Gama Pi* a pak získám titul, který nikdy nebudu potřebovat, protože se vdám za úspěšného studenta ekonomie, se kterým se seznámím hned v prvním semestru. On pak půjde na nějakou obchodní školu – na

Wharton, Stern nebo Harvard – a já začnu rodit děti a vybírat závěsy. Očekávané závěsy. Očekávané děti.“

Rozhlédla se po široké černé obloze.

„Ale teď?“ zeptal jsem se.

„Teď Billy už nebude další Littleford v Chapel Hill. Bude rád, když si dokáže dojít na záchod. Nepůjde na Wharton, nepovede firmu. Nedokáže napočítat do deseti.“

„To je děs,“ řekl jsem.

„Je to děs,“ souhlasila.

„Takže teď na Chapel Hill a na Wharton půjdeš ty? A povede firmu? Tak jsi to myslela?“

„Nevím,“ připustila. „Udělám...,“ obrátila se a podívala se na mě. „*Co. Budu. Chtít.*“ Vychutnávala si každou slabiku. Koutky jejích úst se malilinko nadzvedly. Pak mi položila hlavu na rameno.

„Billy mi jednou říkal, že sem občas v noci tajně chodíš trénovat.“

Zrudl jsem dotmava a zeptal se: „Jak to věděl?“

Pokrčila rameny. „Jsi nejlepší hráč týmu a taky jediný, koho sem každou sobotu nevláčí táta. Billy není idiot. Tedy. *Nebyl* idiot.“

„Byl to zas vtip?“

„Waltře. To si opravdu myslíš, že jsem takový netvor?“ Zamávala na mě řasami.

Musel jsem se zeptat. „Jak to, že se nikdy neusmíváš?“ zeptal jsem se.

„Usmívejte se,“ zapitvořila se. „To mi v kurzu říkali každou hodinu. Celý rok každou neděli. Usmívejte se, Betsy! Usmívejte se! Je vaším úkolem, aby se všichni cítili dobře. Aby se cítili vítaní.“ Pokrčila rameny a trochu do mě přitom štouchla. „Táta je ,na služební cestě v Dubaji‘ od mých deseti let. Matka je nešťastná. Brácha je gay, a teď má navíc poškozený mozek. Ať se *sami* starají, aby se cítili dobře. Nebo vítaní. Já se budu usmívat, až k tomu budu mít důvod.“

„To chápu,“ řekl jsem a snažil jsem se nesmát.

„Billy tě měl rád,“ dodala po chvíli. „Chci říct, *má* tě rád. To-
tiž, jestli si na tebe ještě vzpomíná, tak tě nejspíš má rád. Mys-
lím, že ze všech kluků, co znal, by si Billy taky nejspíš vybral
tebe, kdyby měl rozhodovat, s kým sem mám jít. Když jsem
mu vyprávěla, že nás s tím Španělákem špehujete, prohlásil,
že to jsi celý ty.“

„Špehujeme –,“ odmlčel jsem se –, „...ale s nejvyšší úctou.“

Chvilku si mě prohlížela a zdálo se, že mě chce políbit. Nebo
možná pohltnout. Ukázalo se, že pravda byla oboje. Nejdřív mě
políbila, a pak začala hltat – hltat všechny mé naděje, že někdy
zapomenu na ni, na ten večer, na Billyho nebo cokoli z toho.

Později jsme leželi na fairwayi a dívali se, jak se letadla řadí na
přistání. Ještě bylo zataženo, a tak nebyly vidět hvězdy, jen le-
tadla. Byly to výkonné stroje – tony dokonale tvarované oceli
a drátů a v každém z nich tři stovky lidí nebo ještě víc, tři sta
metrů vysoko, pohybující se rychlostí v řádu stovek kilometrů
za hodinu. Ale z místa, kde jsme leželi, se tomu těžko věřilo;
vypadalo to, jako by se tam jen vznášely a lenivě poblikávaly,
jako světlušky.

„Líbím se ti?“ zeptala se.

„Myslel jsem, že je to celkem jasně vidět,“ odpověděl jsem.

„Ne, myslím, jestli se ti líbím *já*,“ řekla. „*Tahle* já.“

A najednou opravdu jako by byla někdo jiný. Ta její sladká,
tvrdá slupka byla pryč. Zuby jí slabě drkotaly.

„Ano,“ odpověděl jsem. Vzpomněl jsem si na Rodrigovu teo-
rii, že Betsy není nic než robot. „Asi jsem vždycky doufal, že
jsi takováhle. Uvnitř.“

Neodpověděla, ale zuby jí drkotaly čím dál hlasitěji. „Pojď,
vrátíme se,“ řekl jsem konečně.

„Nechci se vrátit. Když se tam vrátím, tak mě máma potáhne
do nemocnice.“

„Schovám tě v kavárně. Můžu ti udělat vídeňskou horkou čokoládu.“

„Tak dobše, a můžeme dál chovoršit o mém *vater*, Herr Freud?“

„Samosršejmě,“ odpověděl jsem a pohládl si neexistující bradku. „Dokonce tam máme i pochovku, kde si můžete lechnout.“

Obočí se jí nadzvedlo a tváře se zachvěly, ale probublávající smích zakryla tím, že mě znova políbila.

Posbírali jsme věci a vyrazili od bunkeru dolů. Došli jsme až k potoku a po kamenech přeskákali do zahrady se sochami. Vylezl jsem na odpadkové kontejnery za Ludwigovou kavárnou a protáhl se zadním okénkem, abych mohl Betsy odemknout postranní vchod. A byl jsem tak bez sebe šťastím, že jsem si ani nevšiml dvou těl propletených na pohovce, dokud jsem Betsy nevyzval, ať se tam posadí.

„Ahoj, Susanne,“ prohlásila Betsy poklidně.

Polonahá dívka se zvedla, úkosem se zamračila na Betsy, prudkým škubnutím si vytáhla šaty na správné místo a odstrčila stále ještě roztouženého Rodriga.

„Nesahej na mě!“ vykřikla, jako by ji tam Rodrigo držel násilím. Vyhnula se Betsyinu pohledu a rozběhla se ke dveřím do haly. Rodrigo utíkal za ní a volal něco španělsky.

Dveře zacvakly a Betsy a já jsme tam zůstali stát a nebyli si jistí, co teď.

„Je to moc fajn kluk,“ prohlásil jsem rozpačitě.

„No jasně, určitě je spolu čeká skvělá budoucnost,“ ušklíbala se Betsy.

To zabořelo, a ona to poznala – ačkoli jsem si nebyl úplně jistý, jestli jí to vadí. A já jsem musel myslet na to, jakou budoucnost máme před sebou my dva. Budeme spolu chodit? Budu nakonec muset vysvětlit její matce, že doopravdy se Walter Hartright nejmenuje? A na Princeton že jsem si ani nepodal přihlášku?

„Neříkal jsi něco o horké čokoládě? Předtím?“

Byl jsem rád, že na tyhle věci můžu přestat myslet, a tak jsem šel dozadu a s největší možnou péčí jsem jí připravil dokonalou horkou čokoládu. Když jsem se zase vrátil, našel jsem ji, jak stojí na jednom ze stolů a prohlíží si zlatý portrét.

„Opatrně!“ zašeptal jsem.

Nezdálo se, že by měla sebemenší obavy, a mě napadlo, že při svém dokonalém držení těla by tam nahoře nejspíš mohla tancovat kankán a nespádla by.

„Pojď nahoru,“ vybídla mě a podala mi ruku.

„Ten stůl praskne,“ namítl jsem.

„Kdybys to náhodou nevěděl,“ prohlásila, „tak nervy jsi měl ztrácet předtím, než ses po mně na tom golfovém hřišti vrhnul.“

„*Já* že jsem se vrhnul *po tobě*?“ začal jsem protestovat, viděl jsem ale, že mi to nebude nic platné. Postavil jsem čokoládu a pomalu a opatrně jsem vylezl na stolek za ní. Zase už se mi zdála odtažitá. Znova byla taková jako dřív.

„Připadáš mi teď jiná,“ řekl jsem.

„Taky jsem.“

„Proč?“

Pokrčila rameny a lhostejně se podívala na obraz. „Protože já se tak sobě nelíbím.“

„Mně jo.“

„Já vím,“ odpověděla.

Z místa, kde jsme stáli, byla zlatá žena na dosah ruky.

„To je pravé zlato,“ informoval jsem ji.

„Vážně?“ Nezdálo se, že by to na ni udělalo velký dojem, na druhou stranu ale nemohla od obrazu odtrhnout oči. „Sáhni na něj.“

„Zbláznila ses?“ namítl jsem. „Zůstaly by tam otisky.“

„Na něčem krásném. Na něčem, co zůstane krásné navěky.“

Pomalu jsem natáhl ruku a přitiskl jsem prst na obraz. Pod tlakem jeho špičky maličko zapraskal. Když jsem ruku odtáhl, uviděl jsem kruhový stín tam, kde jsem se dotkl, vlevo od

ženiny tváře. Prst se mi slabounce leskl zlatým prachem. Tak snadno se dal setřít.

Ještě chvíli jsme na obraz hleděli. Pak řekla: „Napiš mi něco.“

„Já vlastně nejsem spisovatel,“ vysvětlil jsem jí. Naposledy jsem něco, co nebylo do školy, napsal asi v osmi letech, a bylo to ilustrované – mizerně.

„Ale jsi,“ odpověděla prostě. „Od té doby, cos prvně otevřel pusu, sis vymýšlel věci. A dělal jsi to rád. Tak to všechno napiš. Napiš o dnešním večeru. Rychle. Než to zapomeněš.“

„Proč?“

„Protože –,“ konečně odtrhla pohled od obrazu –, „zítra můžeš dostat do hlavy golfovou holí a pak to bude navždycky ztracené.“

„To je nesmysl,“ namítl jsem.

„Ne zas takový nesmysl. Nezdá se ti?“

Když jsme tam spolu stáli ve ztichlé kavárně, chtěl jsem jí říct, že i kdybych tu ránu do hlavy dostal a přišel o všechny mozkové buňky krom jedné, tak by si ta jedna buňka dnešní večer pamatovala. Ale v té chvíli jsem samozřejmě na takhle dobrá slova přijít nedokázal. Mlčel jsem tedy. A mlčení řeklo to, co slova nemohla.

„Dobře. Udělám to. Jestli chceš,“ vypravil jsem ze sebe konečně.

Koutky úst se jí začaly chvět. Kousla se do spodního rtu. Nozdry se jí trochu roztáhly, jak se zprudka nadechla. A pak se jí po tváři konečně rozlil pomalý, zvláštní úsměv.

„Proč se usmíváš?“

„Protože,“ řekla, a já jsem si v té chvíli myslel, že teď to přijde. Ale ona pak větu dokončila: „Tý na mě nikdy nezapomeněš.“

Potom mě ještě jednou políbila a slezla ze stolu. Než jsem stačil něco říct, vyšla z kavárny, ke své matce, svému plesu, svému světu, a já jsem tam zůstal v tom svém, seděl jsem na stole a hleděl vzhůru na tu drobnou šmouhu, kterou jsme udělali.

Pinkerton a McGann

Psaní ve své nejlepší podobě je osamělý život...

Člověk totiž pracuje sám, a pokud je dost dobrý spisovatel,
musí dnes a denně čelit věčnosti, nebo její absenci.

ERNEST HEMINGWAY

Kurz prvního ročníku *Tvůrčí psaní / Poezie* se scházel v půl deváté ráno v zapomenutém suterénu Abernathy Hall a Julian McGann tam byl kromě mě jediný další kluk. Zatímco plešatější profesor Morrissey žvanil o Hawthornovi a Longfellowovi a nechvalně proslulé parní radiátory Berkshire College do toho provozovaly svůj strašný randál, seděl Julian na opačném konci konferenčního stolu a dvakrát za týden trávil tuhle nekřesťansky časnou hodinu sledováním, jak se na okna umístěná skoro pod stropem vrší listí. Holky ty lekce věnovaly většinou pozorováním pih na Julianově nose. Vždycky seděl úplně rovně. Nazrzlé vlasy měl pečlivě „umělecky“ rozčuchané. Předpokládal jsem, že Julian je lenoch, protože málokdy mluvil a skoro nic si nezapisoval, a byl jsem si jistý, že z něj nikdy nebude opravdový spisovatel jako ze mě.

První Julianovu povídku jsem četl právě na jedné z těch hodin. Jeho nevelké dílko *Třiatřicátá zima* se při putování kolem stolu zlehka nadnášelo, na rozdíl od mé povídky *Významná událost v Durhamu*, která před každého studenta důležitě žuchla na stůl, protože měla mnohem impozantnějších dvacet stran. *Významná událost v Durhamu* byla o bohaté dívce, která na poslední chvíli pozve chudého kluka, aby zaskočil za krále školního sjezdu poté, co opravdového krále srazil nákladák. Inspirovalo mě, jak jsem doprovázel Betsy Littlefordovou na ples debutantek, ale změnil jsem jména a základní detaily. I když jsem na

Berkshire College nikoho neznal a nikdo neznal mě, říkal jsem si, že někdo přece jen mohl číst v novinách o Billyho nehodě a pak by mnou mohli pohrdat za to, že se z jeho neštěstí snažím vytěžit literární zlato. Přišlo mi to nesprávné, zvláště když jsem na Berkshire College byl jen díky štědrému stipendiu od klubu Briar Creek, které mi zařídila paní Littlefordová. Nikdy mi nic neřekla přímo, ale měl jsem dojem, že si především kupuje moje mlčení.

A krom toho jsem nechtěl, aby někdo věděl, odkud přesně jsem. Ne že bych se za to vysloveně styděl... jen jsem se ještě nikdy neocitl nikde, kde mě nikdo neznal, neznal mou matku, nevěděl, že nemám otce – neznal můj životní příběh. Do té doby se mi to stalo jen jednou, když jsem se přestrojil za Betsyina společníka s modrou krví Waltera Hartrighta, který má namířeno na Princeton – právě toho příliš krátkého večera, kdy jsem se díky své fantazii poprvé dostal mezi vyvolené. Tady na koleji jsem měl znova pocit, jako bych přistál na jiné planetě, a s každým uplývajícím dnem jsem byl víc a víc přesvědčený, že ve mně najednou odhalí vetřelce a pošlou mě tam, odkud jsem přišel.

„Sděl pravdu, ale oklikou –“ prohlásil profesor Morrissey a já jsem se zase vrátil k básni od Emily Dickinsonové, kterou jsme měli zkoumat. „tak dojdeš bez chyby. / Pravda je příliš zářivá / pro naše záliby. / Tak jako děti chápou blesk, / když se jim vysvětlí, / pravda se zvolna roztřpytí / či všechny oslepí.“

Zbytek třídy hledal čtyřstopé verše a jamby a jiné chytré věci, a já jsem myslel na *Portrét Colette Marshové* tam u nás doma a na to, jak v šikmých paprscích slunce oslňoval. Myslel jsem na tu malou šmouhu, kterou jsem tam zanechal. *Sděl pravdu*, napsal jsem velkými písmeny na titulní stranu svého sešitu. *Ale oklikou*. Připadalo mi to hrozně závažné... jen jsem moc nevěděl, co to přesně znamená. Nervózně jsem pozvedl ruku, ale Morrissey mě neviděl, protože právě na tabuli zapisoval schéma rýmů: *A-B-C-B... D-E-F-E...* Podíval jsem se po Julianovi, který s neurčitě pobaveným úsměvem pozoroval listí venku. Ví *on*,